

FIL-PRIM'AWLA TAL-QORTI ĊIVILI

IMĦALLEF

ONOR. JOSEPH R. MICALLEF LL.D.

ILLUM il-Ħamis, 15 ta' Ġunju, 2017

Kawża Nru 41

Rik. Nru. 54/10JRM

Philip **GAUĊI** u Carmelo Gauċi; u b'degriet tat-12 ta' Marzu, 2012, Mariella u Paul, aħwa Gauċi, assumew l-atti tal-kawża minflok Philip Gauċi li miet fil-mori tal-kawża, u b'degriet tas-6 ta' April, 2012, il-gudizzju għadda wkoll f'isem Saverin Gauċi

vs

Maġistrat Dottor Doreen **CLARKE** fil-kwalita' tagħha ta' eżekutriċi testamentarja ta' l-eredita' tad-defunta Maria Gauċi, xebba, bint il-mejtin Paolo Gauċi u Agostina *nee'* Calleja; Alfred Gauċi, Suor Olerica Gauċi, Clementina Galea mart id-defunt Paul Galea, u bħala eredi tal-istess Paul Galea, Marika Ascjak, Sharon Borġ, Melvin Fenech, Kenneth Fenech, u b'degriet tat-18 ta' Frar, 2010, Dr. Martin Fenech u l-Prokuratur Legali Luisa Tufigno nħatru bħala Kuraturi Deputati biex jirrapprezentaw lill-assenti Suor Anna Gauċi, il-koll bħala eredi ta' Maria Gauċi; u b'degriet tat-23 ta' Novembru, 2011, Suor Anna Gauċi assumiet l-atti f'isimha proprju minflok il-Kuraturi Deputati li ġew nominati fit-18 ta' Frar, 2010

II-Qorti:

Rat ir-Rikors Mañluf imressaq fil-20 ta' Jannar, 2010, li bih u għar-raġunijiet hemm imsemmija, l-atturi jitolbu li din il-Qorti (i) tikkundanna lill-imħarrkin sabiex, fiż-żmien qasir u perentorju minnha stabbilit, iqegħduhom fil-pussess tal-prelegati lilhom imħollija bit-testmenti tal-mejta Maria Gauči, konsistenti f'għid immobbli li jinsab fl-Imtarfa, minbarra dawk imħollija lil uħud mill-imħarrkin kif jirriżulta mill-istess testmenti; u (ii) taħtar lin-Nutar Ritienne Buġeja Fenech sabiex tirċievi u tippubblika l-atti notarili opportuni biex tiġi registrata l-immissjoni fil-pussess u l-integrazzjoni fil-jeddijiet fuq mitluba, kif ukoll kuratur biex jidher għall-eventwali kontumaċi fid-data, ħin u jum li tistabbilixxi din il-Qorti għall-pubblikazzjoni ta' dawn l-atti. Talbu wkoll l-ispejjeż;

Rat id-degriet tagħha tas-28 ta' Jannar, 2010¹, li bih ordnat in-notifika lill-imħarrkin u tat direttivi lill-atturi dwar it-tressiq tal-provi min-naħa tagħhom;

Rat it-Tweġiba Mañlufa mressqa fit-22 ta' Frar, 2010, li biha l-imħarrek Alfred Gauči laqa' għall-azzjoni attriċi billi ċaħad li qatt oppona sabiex l-atturi jieħdu l-porzjon ta' l-artijiet imħollija lilhom b'legati mit-testatriċi Maria Gauči sakemm issir interpretazzjoni kif imiss ta' l-assi hekk imħollija minnha. Żied jgħid li t-testatriċi ħallietlu għid immobbli (razzett) bi prelegat bil-patt li wieħed Pawlu Galea jibqa' jgħix fih sa mewtu, kif dikjarat minnu f'att *causa mortis* fl-atti tan-Nutar Timothy Ellis. Itemm jgħid li l-atturi jippretendu li għandhom jedd fuq għalqa li tiffirma parti mir-razzett li tħalla lilu bi prelegat u għalhekk jikkontesta t-talba tagħhom biex jitqiegħdu fil-pusses tal-imsemmija għalqa bħala parti mil-legati li jippretendu;

Rat it-Tweġiba Mañlufa mressqa wkoll fit-22 ta' Frar, 2010, li biha l-imħarrkin Suor Olderica Gauči, Clementina Galea mart id-defunt Paul Galea u bħala eredi tal-istess Paul Galea, Marika Ascjak, Sharon Borġ, Melvin Fenech u Kenneth Fenech, laqgħu għall-azzjoni attriċi billi, preliminarjament, qalu li n-notifika tal-assenti Suor Anna Gauči ma kellhiex issir bil-ħatra ta' kuraturi deputati ladarba hija tgħix fi Stat Membru tal-Unjoni Ewropea. Fil-mertu, ċaħdu li huma l-leġittimi kontradditturi tal-azzjoni attriċi għaliex ladarba t-testatriċi ħatret eżekutriċi testamentarja, l-immissjoni fil-pussess tal-legati kienet xogħol l-istess eżekutriċi u mhux xogħolhom bħala werrieta. Jgħidu wkoll illi, safejn

¹ Paġġ. 32 – 3 tal-proċess

jirrigwardahom, diġa' taw lill-atturi "immissjoni fil-pussess taċita" għaliex huma qatt ma opponew għat-talbiet attriċi u qatt ma ġew interpellati mill-atturi biex jitpoġġew fil-pussess tal-ġid imħolli lilhom permezz ta' prelegati;

Rat id-degriet tagħha (diversament presjeduta) tad-19 ta' Frar, 2010², li bih ħatret lill-Avukat Martin Fenech u l-Prokuratur Legali Luisa Tufigno bħala kuraturi deputati biex jidhru għall-assenti mħarrka Suor Anna Gauċi;

Rat ukoll id-degriet mogħti minn din il-Qorti tal-20 ta' Frar, 2010³, li bih ordnat in-notifika lill-Kuraturi Deputati;

Rat ir-Risposta Maħlufa mressqa fit-22 ta' Marzu, 2010, li biha l-Kuraturi Deputati laqgħu għall-azzjoni attriċi billi qalu li mhumiex edotti mill-fatti u jirriżervaw li jipprovdu Twegiba ulterjuri meta jkunu jafu l-fatti;

Rat ir-Risposta Maħlufa mressqa wkoll fit-22 ta' Marzu, 2010, li biha l-imħarrka Maġistrat Doreen Clarke laqgħet għall-azzjoni attriċi billi, b'mod preliminari, talbet li tinħeles mill-ħarsien tal-ġudizzju billi fit-termini tad-disposizzjoni tal-artikolu 721(1) u 734(1) tal-Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta, l-obbligu li l-atturi jitpoġġew fil-pussess tal-legati jaqa' fuq il-werrieta u mhux fuq eżekutur testamentarju. Fil-mertu, qalet li hija dejjem għamlet ħilitha biex twassal lill-partijiet biex jagħlqu l-immissjoni fil-pussess mertu ta' din il-kawża, u žiedet tgħid li l-ġid kollu l-ieħor tal-wirt tqassam lil min jistħoqqlu u fadal biss il-ġid mertu ta' din il-kawża biex jingħata lil min għandu jingħata;

Rat in-Nota mressqa mill-imħarrka Suor Anna Gauċi tal-5 ta' Awwissu, 2011⁴, li biha assumiet l-atti tal-kawża u għamlet tagħha t-Twegiba Maħlufa mressqa mill-imħarrkin Suor Olderica Gauċi, Clementina Galea, u wlied Paul Galea fit-22 ta' Frar, 2010;

Rat il-verbal tas-smiġħ tat-23 ta' Novembru, 2011⁵, li bih l-Avukat Chris Ċilia f'isem l-imħarrkin minnu rappreżentati, irtira l-ewwel eċċezzjoni mressqa minnu fit-Twegiba Maħlufa msemmija, ladarba sadattant l-imħarrka Suor Anna Gauċi giet notifikata kif imiss;

² Paġ. 84 tal-proċess

³ Paġġ. 85 – 6 tal-proċess

⁴ Paġ. 294 tal-proċess

⁵ Paġ. 303 tal-proċess

Rat id-degriet tagħha tat-12 ta' Marzu, 2012⁶, li bih u fuq talba magħmula b'rikors imressaq fid-9 ta' Marzu, 2012, ordnat it-trasfużjoni tal-ġudizzju f'isem Mariella u Paul Gauči, wara l-mewt tal-attur Philip Gauči waqt is-smiġħ tal-kawża;

Rat id-degriet tagħha tas-6 ta' April, 2012⁷ li bih laqgħet it-talba tal-armla tal-mejjet Philip Gauči b'rikors tagħha tat-2 ta' April, 2012, biex il-ġudizzju jgħaddi f'isimha wkoll bħala użufruttwarja tiegħu;

Aċċediet fuq il-post⁸;

Rat id-degriet tagħha tas-16 ta' Diċembru, 2015⁹, li bih tat lill-partijiet żmien sabiex iressqu s-sottomissjonijiet tagħhom bil-miktub;

Rat in-Nota ta' Sottomissjonijiet imressqa mill-atturi fid-29 ta' Frar, 2016¹⁰;

Rat in-Nota ta' Sottomissjonijiet imressqa mill-imħarrka Maġistrat Clarke fil-5 ta' Lulju, 2016¹¹, bi twegiba għal dik tal-atturi;

Rat in-Nota ta' Sottomissjonijiet imressqa mill-imħarrekk Alfred Gauči tat-18 ta' Ottubru, 2016¹², bi twegiba għal dik tal-atturi;

Semgħet it-trattazzjoni ulterjuri tal-Avukat Patrick Valentino għas-sottomissjonijiet imressqa mill-intimati Gauči¹³;

Rat l-atti kollha tal-kawża;

Rat id-degriet tagħha tal-24 ta' Novembru, 2016¹⁴, li bih ħalliet il-kawża għas-sentenza;

Ikkonsidrat:

⁶ Paġ. 338 tal-proċess

⁷ Paġ. 342 tal-proċess

⁸ Paġġ. 522 – 3 tal-proċess

⁹ Paġ. 524 tal-proċess

¹⁰ Paġġ. 524 – 537 tal-proċess

¹¹ Paġġ. 542 – 544 tal-proċess

¹² Paġġ. 546 – 548 tal-proċess

¹³ Paġ. 550 tal-proċess

¹⁴ *Ibid.*

Illi din hija kawża sabiex l-atturi jitqiegħdu fil-pussess ta' legati imħollija lilhom f'testament. L-atturi jgħidu illi ġid li tħalla lilhom b'wirt mit-testatriċi Maria Gauċi bħala prelegati għadu ma ġiex mgħoddi lilhom u dan minkejja li għaddew numru tas-snin mill-mewt tagħha. Għaldaqstant l-atturi fetħu din il-kawża kontra l-eżekutriċi testamentarja, maħtura mit-testatriċi, u l-werrieta biex jingħataw il-legati mħollijin lilhom;

Illi għal din l-azzjoni, l-imħarrkin laqgħu b'għadd ta' eċċezzjonijiet, uħud minnhom ta' xejra preliminari. L-imħarrekk Anthony Gauċi laqa' għall-azzjoni attriċi billi ċaħad li qatt oppona sabiex l-atturi jieħdu l-porzjon ta' l-artijiet imħollija lilhom b'legati mit-testatriċi Maria Gauċi sakemm issir interpretazzjoni kif imiss ta' l-assi hekk imħollija minnha. Żied jgħid li t-testatriċi ħallietlu ġid immobbli (razzett) bi prelegat bil-patt li wieħed Pawlu Galea jibqa' jgħix fih sa mewtu, kif dikjarat minnu f'att *causa mortis* fl-atti tan-Nutar Timothy Ellis. Itemm jgħid li l-atturi jippretendu li għandhom jedd fuq għalqa li tiffirma parti mir-razzett li tħalla lilu bi prelegat u għalhekk jikkontesta t-talba tagħhom biex jitqiegħdu fil-pusses tal-imsemmija għalqa bħala parti mil-legati li jippretendu. L-imħarrkin Suor Olderica Gauċi, Clementina Galea mart id-defunt Paul Galea u bħala eredi tal-istess Paul Galea, Marika Ascjak, Sharon Borg, Melvin Fenech u Kenneth Fenech, laqgħu għall-azzjoni attriċi billi, preliminarjament, qalu li n-notifika tal-assenti Suor Anna Gauċi ma kellhiex issir bil-ħatra ta' kuraturi deputati ladarba hija tgħix fi Stat Membru tal-Unjoni Ewropea. Fil-mertu, ċaħdu li huma l-legittimi kontradditturi tal-azzjoni attriċi għaliex ladarba t-testatriċi ħatret eżekutriċi testamentarja, l-immissjoni fil-pussess tal-legati kienet xogħol l-istess eżekutriċi u mhux xogħolhom bħala werrieta. Jgħidu wkoll illi, safejn jirrigwardahom, diġa' taw lill-atturi "immissjoni fil-pussess taċita" għaliex huma qatt ma opponew għat-talbiet attriċi u qatt ma ġew interpellati mill-atturi biex jitpoġġew fil-pussess tal-ġid imħolli lilhom permezz ta' prelegati. Min-naħa tagħha, l-imħarrka Maġistrat Doreen Clarke (bħala eżekurtiċi testamentarja) laqgħet għall-azzjoni attriċi billi, b'mod preliminari, talbet li tinħeles mill-ħarsien tal-ġudizzju billi fit-termini tad-disposizzjoni tal-artikolu 721(1) u 734(1) tal-Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta, l-obbligu li l-atturi jitpoġġew fil-pussess tal-legati jaqa' fuq il-werrieta u mhux fuq eżekutor testamentarju. Fil-mertu, qalet li hija dejjem għamlet ħilitha biex twassal lill-partijiet biex jagħlqu l-immissjoni fil-pussess mertu ta' din il-kawża, u žiedet tgħid li l-ġid kollu l-ieħor tal-wirt tqassam lil min jistħoqqlu u fadal biss il-ġid mertu ta' din il-kawża biex jingħata lil min għandu jingħata;

Illi matul is-smiġħ tal-kawża, l-imħarrka Suor Anna Gauċi laqgħet in-notifika tal-atti tal-kawża u, minbarra li assumiet l-atti (li sadattant kienu

rappreżentati minn Kuraturi Deputati biex jidhru għaliha), għamlet tagħha wkoll it-Twegiba Maħlufa mressqa mill-imħarrek Gauči, Galea u Fenech. Dawn, min-naħa tagħhom, irtiraw l-ewwel eċċezzjoni preliminari tagħhom;

Illi minn dawn il-kontestazzjonijiet, joħroġ ċar li l-qofol tal-kwestjoni li tħabbat lill-partijiet iddur fuq it-tifsira li għandha tingħata lill-prelegat partikolari li tħalla mit-testatriċi lill-imħarrek Alfred Gauči. Filwaqt illi l-atturi jgħidu li t-testatriċi ħallietlu biss razzett, l-imħarrek Alfred Gauči jgħid li hu wiret kemm ir-razzett kif ukoll numru ta' għelieqi fil-madwar tiegħu. Minn naħa l-oħra, l-eżekutriċi testamentarja tishaq li hija qassmet dak kollu mill-ġid tal-wirt li ma kienx hemm tilwim fuqu, iżda tgħid li ma setgħetx tgħaddi biex tqiegħed fil-pussess lill-atturi fil-kumplament tal-ġid li wirtu billi ma kienx hemm qbil dwaru min-naħa tal-verrieta, l-aktar mill-imħarrek Alfred Gauči;

Illi **mill-fatti li jirriżultaw mill-atti** joħroġ li l-partijiet fil-kawża, għajr għall-imħarrika l-eżekutriċi testamentarja, huma lkoll verrieta¹⁵ ta' Maria Gauči li mietet xebba fit-13 ta' Settembru, 2002¹⁶;

Illi l-wirt tat-testatriċi hu regolat b'żewġ testmenti: wieħed tal-ħdax (11) ta' Ġunju, 1993¹⁷, u l-ieħor tas-sitta (6) ta' April, 1995¹⁸, it-tnejn li huma fl-atti tan-Nutar Anthony Abela. Fl-ewwel testment, hija ħatret lill-Avukatessa, illum Maġistrat, Dottor Doreen Clarke, bħala eżekutriċi testamentarja tagħha¹⁹. Fost oħrajn, it-testatriċi ħalliet (i) b'titolu ta' prelegat fi proprjeta' sħiħa lill-imħarrek Alfred Gauči r-razzett li jmiss mal-kamra ta' ċertu Fredu imsejjaħ "*Ta' Ġulin*", fl-Imtarfa, limiti tar-Rabat Malta, bil-patt li Paolo Galea (neputi tagħha, bin oħtha Victoria) jithalla jibqa' joqgħod fih bla kera sa mewtu²⁰, u (ii) bi prelegat favur l-istess Paolo Galea waħdu l-użu tar-raba' u tal-ilma fil-qasam imsejjaħ "*Tad-Demus*" fil-limiti tal-Imtarfa. Minbarra dan, hija ħalliet (iii) b'titolu ta' preleget ukoll lill-atturi bejniethom il-ġid immobbli kollu li kellha, tneħħi dak li dwaru ipprovdiet fiż-żewġ prelegati msemmija. B'werrieta universali tagħha t-testatriċi ħatret lil Paolo Galea, lil Alfred Gauči, lill-atturi u lil ħuha Salvu Gauči f'ishma ndaq bejniethom u bis-sostituzzjoni tad-dixxendenti tagħhom f'każ li xiħadd mill-verrieta maħturin minnha jmut qabilha. Bit-tieni testment, hija bidlet il-ħatra tal-verrieta fis-sens li ħatret lil ulied ħuha Salvu (li sadattant kien miet) b'werrieta tagħha f'sehemu flimkien

¹⁵ Ara x-xhieda tal-attur Carmelo Gauči f'paġġ. 372 – 3 tal-proċess

¹⁶ Dok. "A" f'paġġ. 9 tal-proċess

¹⁷ Dok "D", f'paġġ. 14 – 6 tal-proċess

¹⁸ Dok "E", f'paġġ. 17 – 8 tal-proċess

¹⁹ Ara Dok. "D" f'paġġ. 15 tal-proċess

²⁰ Ara Art. 3 tat-testment tal-11 ta' Ġunju, 1993 immarkat bħala Dok. "D" f'paġġ 14 tal-proċess

mal-werrieta l-oħrajn li kienet ħatret fl-ewwel testment. Minbarra dan, hija iddisponiet ukoll (iv) b'titolu ta' prelegat favur l-imsemmija wlied ħuha premort Salvu Gauċi u fi proprjeta' sħiħa "kull titolu li għandha li tirċievi ċ-ċens fuq l-art imsejġha 'Tal-Ispejjer' fil-limiti tal-Imtarfa, Rabat Malta li hu eżattament miktub 'sittax il-skud għal erbgħa darbiet fis-sena'";

Illi jirriżulta li t-testatriċi kienet toqgħod f'razzett magħruf bħala r-razzett "ta' Skonju"²¹ fi Triq l-Imtarfa, fl-Imtarfa stess, u li jiġi f'it 'il bogħod mir-razzett li ħalliet lill-imħarrek Alfred Gauċi bi prelegat. Il-fond li kien jgħix fih Pawlu Galea (u li tħalla lill-imħarrek Alfred Gauċi bi prelegat) jikkonsisti f'residenza b'erbat ikmamar²². L-atturi jgħidu li m'għandhomx pretensjoni fuq din il-binja²³. Meta l-Perit imqabba mill-atturi²⁴ aċċediet fuq il-fond u għamlet dikjarazzjoni tal-fond għall-finijiet tad-dikjarazzjoni ta' trasferiment *causa mortis*, hija nkludiet ukoll fl-istima art ta' madwar tliet mija u wieħed u sebgħin punt wieħed metri kwadri (371.1m²) metri kwadri li fuqha hemm kamra rurali²⁵;

Illi fi kliem l-imħarrek Alfred Gauċi, il-fond kien aktar minn hekk, u jikkonsisti f'ħamest ikmamar, kamra oħra tmiss miegħu iżda bi dħul għaliha, u numru ta' kmamar oħra zgħar li jintuża għaž-żamma fih tal-bhejjem²⁶. Huwa jgħid li parti mill-fond hija wkoll biċċa raba' ta' madwar tliet elef sitt mija u ħamsa u sebgħin metri kwadri (3,675 m²) magħmul minn ħbula mtarrġa ta' raba' li jinsabu taħt ir-riħ tas-sies magħruf bħala "Ta' Għajn Kellija"²⁷;

Illi jirriżulta wkoll illi fi Frar tal-1980²⁸, it-testatriċi, f'isimha u f'isem ħutha, kienet tat bi qbiela lill-imħarrek Alfred Gauċi tmint itmien (8T) raba' viċin ir-razzett tagħha magħrufa bħala "ta' Skonju". Skond l-istess ftehim, din il-qbiela kienet tiġi fit-tmieni tagħha mal-mewt tas-sidien tal-art, u l-imħarrek Alfred Gauċi kellu joħroġ mill-għelieqi f'għeluq dik is-sena, u jgħaddi l-għelieqi lura lill-werrieta taħt penali ta' tliet elef Lira Maltin (Lm 3,000) jekk jonqos li jagħmel dan. It-testatriċi kienet l-aħħar, minn fost ħutha, li ġew nieqsa²⁹. Jirriżulta li l-imħarrek baqa' jzomm l-imsemmi raba' u qiegħed joffri l-qbiela lill-atturi u, minħabba li dawn irrifjutaw li jaċċettaw ħlas, qiegħed iqiegħedha b'ċedola taħt l-awtorita' tal-Qorti³⁰;

²¹ Ara Dok. "F" f'paġ. 19 tal-proċess

²² Dik immarkata bl-ittra "B" u mberfla b'lewn aħdar fuq il-pjanta f'paġ. 28 tal-proċess

²³ Ara verbali magħmul mill-avukat tal-atturi f'paġ. 160 tal-proċess

²⁴ Xhieda tal-A.I.C. Carmen Sutton f'paġ. 155 tal-proċess

²⁵ Ara Dok. "J" f'paġ. 27 tal-proċess. Din l-art hija mmarkata bl-ittra "A" fuq il-pjanta f'paġ. 28 tal-proċess.

²⁶ Ara x-xhieda ta' Alfred Gauċi f'paġ. 392A u paġ. 395 tal-proċess. Ara wkoll dok. "AG" f'paġ. 391 tal-proċess

²⁷ Ara l-istima tal-Perit Philip Azzopardi f'paġ. 43 – 4 u l-pjanta f'paġ. 45 tal-proċess

²⁸ Ara Dok. "PVZ" f'paġ. 469 – 470 tal-proċess

²⁹ Ara x-xhieda ta' Alfred Gauċi fil-kontro-eżami f'paġ. 491 tal-proċess

³⁰ Ara Dokti "R" sa "V", f'paġ. 121 – 5 tal-proċess

Illi wara l-mewt tat-testatriċi, l-eżekutriċi testamentarja hejjiet numru ta' laqgħat mal-werrieta għal skopijiet tad-dikjarazzjoni ta' trasferiment *causa mortis*, iżda baqa' ma ntlahaqx qbil fuq x'kien jikkonsisti mir-razzett li fih kien jgħix Pawlu Galea. Kemm hu hekk, l-imħarrek Alfred Gauċi mexxa b'dikjarazzjoni *causa mortis* għal rasu f'Settembru tal-2005³¹, u b'dan ma kienx għarraf minn qabel lill-eżekutriċi testamentarja mħarrka, li, min-naħa tagħha kienet qiegħda tlaqqa' lill-partijiet sewwasew biex tfassal id-dikjarazzjoni hi minħabba li kien diehel iż-żmien³². Billi, fil-fehma tagħha, l-imħarrek Alfred Gauċi kien qed jgħid li l-pussess tar-razzett kien f'idejh, l-eżekutriċi testamentarja ma kintx tal-fehma li setgħet tqiegħed lill-atturi fil-pussess tal-prelegat li kienu qegħdin jippretendu. Fuq dak li l-partijiet ma kellhomx kwestjonijiet dwaru mill-wirt ta' Marija Gauċi, jiġifieri il-kumplament tal-ġid li kien jiffirma parti mill-wirt tat-testatriċi, l-eżekutriċi testamentarja qassmet kollox bejniethom skond ir-rieda tat-testatriċi³³. Wara dan, l-atturi minn naħa l-oħra ressqu wkoll dikjarazzjoni ta' trasferiment *causa mortis* għal rashom f'Novembru tal-2005³⁴ li għaliha għamlu oħra korrettorja f'Awwissu tal-2006³⁵;

Illi fil-25 ta' Ottubru, 2005³⁶, l-atturi bagħtu protest ġudizzjarju lill-imħarrek Alfred Gauċi biex jagħmel il-korrezzjonijiet meħtieġa fid-dikjarazzjoni *causa mortis* li kien għamel f'Settembru tal-2005 f'dak li jirrigwarda l-egħlieqi imħollija lilhom bi prelegat mit-testatriċi;

Illi fit-22 ta' Jannar, 2007³⁷, l-atturi bagħtu ittra uffiċjali lill-imħarrek Alfred Gauċi u lil martu Gracie, sabiex joħroġu mill-għelieqi mertu ta' din il-kawża;

Illi fl-20 ta' Jannar 2010, infetħet din il-kawża;

Illi matul is-smiġħ ta' din il-kawża, l-imħarrek Alfred Gauċi señaq li l-pretensjonijiet tiegħu huma fir-rigward tar-raba' madwar ir-razzett imħolli lilu b'legat, u qal li ma kellu ebda pretensjoni fuq il-ġid l-ieħor li fir-Rikors Maħluf l-atturi jgħidu li huwa tagħhom bis-saħħa tal-prelegati mħollijin lilhom³⁸;

³¹ Ara Dok "GA3" f'paġġ. 38 – 40 tal-proċess

³² Xhieda tal-Maġistrat Dr Doreen Clarke f'paġ. 169 tal-proċess

³³ *Ibid* f'paġ. 170 tal-proċess

³⁴ Ara Dok. "O" f'paġġ. 111 – 5 tal-proċess u

³⁵ Dok. "PG1" f'paġġ. 345 – 9 tal-proċess

³⁶ Ara dok. "N" f'paġġ. 107 – 9 tal-proċess

³⁷ Ara dok. "K" f'paġ. 30 tal-proċess

³⁸ Ara x-xhieda ta' Alfred Gauċi f'paġġ. 397 – 8 tal-proċess. Ara wkoll Dok. "GA3" f'paġġ. 38 – 47 tal-proċess

Illi bħala **kunsiderazzjonijiet legali marbutin mal-każ**, għandu jingħad minnufih li din l-azzjoni hija fil-fatt limitata għal tifsira jew dikjarazzjoni ta' x'kien jikkonsisti mir-razzett li jmiss mal-kamra ta' ċertu Fredu msejjaħ "*Ta' Ġulin*" fl-Imtarfa, li tħalla bħala legat lill-imħarrek Alfred Gauċi, jiġifieri jekk ir-razzett jinkludix miegħu wkoll ir-raba' li hemm fil-madwar magħruf bħala "*Ta' Kellija*". Dan jingħad għaliex, sa mill-bidu tal-kawża, l-imħarrek inqas stqarrew li ma kienu jridu jċaħħdu lill-atturi bl-ebda mod mil-legati mħolljin lilhom, filwaqt li r-rizerva waħdanija tal-imħarrek Alfred Gauċi kienet marbuta mad-determinazzjoni ta' x'kellu jitqies bil-legat imħolli lillu fit-testament ta' Marija Gauċi;

Illi fir-Rikors promotur tagħhom l-atturi jitolbu li jitqiegħdu fil-pussess tal-legati konsistenti f'ħames (5) immobbli li kollu jinsab fl-Imtarfa, fil-limiti tar-Rabat, Malta, u mfissra hekk : (a) razzett bil-ġardina miegħu, mingħajr numru imma msejjaħ "*Ta' Skonju*", fil-kontrada magħrufa bħala "*Ta' Għajn Kellija*", tal-kejl ta' madwar elfejn erba' mija u ħamsa punt sitta disgħa metri kwadri (2,405.69 m²)³⁹ (minn issa 'l hemm imsejjaħ "**ir-Razzett ta' Skonju**"); (b) fond magħmul minn remissa, żewġt ikmamar li jintużaw għat-trobbija tan-nagħaġ, bitħa u żewġt igriebeġ li jintużaw għat-trobbija tat-tigieġ, il-koll tal-kejl ta' madwar mitejn u tnejn punt sitta tmienja metri kwadri (202.68 m²) li jmiss min-nofsinar u l-punent mal-ġid li sejjer jissemma minnufih⁴⁰ (minn issa 'l hemm imsejjaħ "**il-Fond fl-Imtarfa**"); (ċ) għalqa magħrufa bħala "*Tas-Slampa*" jew "*Tad-Demus*", fil-kontrada magħrufa bħala "*Ta' Għajn Kellija*", tal-kejl ta' madwar għaxart elef tliet mija u erbgħa u għoxrin punt żero sebgħa metri kwadri (10,324.07 m²), li fiha hemm kamra rurali b'bitħa li tagħti għal go għar, kamra rurali oħra u għajn komuni, kif sugġetta għal mogħdija li tagħti aċċess għal raba' ieħor min-naħa tal-lvant, mnejn f'biċċa minnha din l-għalqa tmiss mal-Fond fl-Imtarfa⁴¹ (minn issa 'l hemm imsejjaħ "**I-Għalqa tas-Slampa**"); (d) għalqa magħrufa bħala "*Is-Sandar*" fil-kontrada magħrufa bħala "*Ta' Għajn Kellija*", tal-kejl ta' madwar tliet elef mija u erbgħa u sittin punt sebgħa ħamsa metri kwadri (3,164.75 m²) li wieħed jidħol għaliha mill-mogħdija li tibda mill-Għalqa tas-Slampa⁴² (minn issa 'l hemm imsejjaħ "**I-Għalqa tas-Sandar**"); u (e) biċċa art maqsuma u fil-biċċa l-kbira tagħha b'wiċċ bil-blat tal-kejl ta' madwar tliet mija u ħamsa u sebgħin punt wieħed metri kwadri (375.1 m²) li fuqha hemm kamra rurali bla numru u bla isem li wieħed jidħol għaliha minn mogħdija min-nofsinar⁴³ (minn issa 'l hemm imsejjaħ "**I-Għalqa tal-Blat**");

³⁹ Ara Dok "F", f'paġ. 20 tal-proċess

⁴⁰ Ara Dok "Ġ", f'paġ. 22 tal-proċess

⁴¹ Ara Dok "H", f'paġ. 24 tal-proċess

⁴² Ara Dok "I", f'paġ. 26 tal-proċess

⁴³ Ara "Dok J", f'paġ. 28 tal-proċess (il-porzjoni hija dik li mhijiex imberfla bil-lewn aħdar fuq l-imsemmi document)

Illi l-azzjoni attriċi tinbena fuq dak li jipprovdi l-artikolu 726 tal-Kodiċi Ċivili, meqjus il-fatt li l-atturi huma wkoll werrieta ta' Marija Gauċi. Fil-każ tagħhom, għalhekk, il-prelegat tal-bosta ġid immobbli m'holli lilhom jagħmilhom daqslikieku legatarji⁴⁴. L-istess haġa tista' tingħad dwar l-imħarrek Alfred Gauċi li wkoll, fl-ewwel miż-żewġ testmenti ta' Marija Gauċi, tħalla prelegat ta' razzett li fih kien jgħammar Pawlu Galea (l-awtur ta' wħud mill-imħarrek l-oħrajn);

Illi jidher sewwa mill-atti li l-kwestjoni li nħalqet iddur madwar it-tifsira tal-(pre-)legat imħolli lill-imħarrek Alfred Gauċi. Il-klawsola tat-testment rilevanti għal tali prelegat tgħid *"It-testatriċi tħalli b'titolu ta' prelegat in piena proprieta' lil Alfred Gauċi, li jigi iben il-kuġin tat-testatriċi Paolo Gauċi u Maria Rosa nee' Caruana, ir-razzett, li jmiss mal-kmamar ta' ċertu Fredu msejjaħ Ta' Ġulin, f'Imtarfa, limiti tar-Rabat, Malta, pero' bil-patt li Paolo Galea, bin oħt it-testatriċi Victoria, jibqa' joqgħod fih bla kera sa mewtu"*. Min-naħa l-oħra, il-klawsola tat-testment li taħlaq il-prelegat favur l-atturi tgħid: *"It-testatriċi tħalli l-proprjeta' immobbli kollha li jkollha, salv dak fuq ċitat fit-Tielet Artikolu aktar il fuq⁴⁵, u kif limitat bir-Raba Artikolu aktar il fuq⁴⁶, b'titolu ta' prelegat in piena proprieta' lil Philip u Carmelo aħwa Gauċi, ulied il-kuġin tat-testatriċi, Paolo Gauċi u Marianna nee' Galea"*;

Illi bħala prinċipju, fejn il-kliem f'dispożizzjoni testamentarja jkun ċar u ma jħallix dubju dwar is-sens tagħha, dak il-kliem għandu jitwettaq bħala t-tifsira tar-rieda tat-testatur u jekk tinħalaq il-ħtieġa li titfisser ir-rieda tat-testatur, din għandha ssir mid-dispożizzjonijiet tat-testment innifsu⁴⁷ u mhux minn xi interpretazzjoni jew sħajjil 'il barra minnu permezz ta' fehmieta ta' xhieda jew ċirkostanzi bħal dawn⁴⁸. Bħala regola, it-tifsira li jmissha tingħata lill-kliem tat-testment għandha tkun dik litterali; u safejn ma jinħalaqx il-bżonn li jkun iċċarat xi kliem ambigwu ma għandux isir tfettiq dwar x'setgħet kienet il-fehma tat-testatur b'dak il-kliem⁴⁹;

Illi biex wieħed jistabilixxi l-estensjoni ta' legat, għandu jsegwi l-prinċipju li r-rieda tat-testatur tinstilet mid-diversi dispożizzjonijiet testamentarji tiegħu, u f'każ li jinqala' dubju dwar jekk legat imissux jitqies jew ikun imwarrab, id-dubju jmur favur il-legatarju⁵⁰. Madankollu, meta l-kwestjoni

⁴⁴ Art. 709 tal-Kap 16

⁴⁵ Hawnhekk ir-riferenza hija għall-prelegat imħolli lill-imħarrek Alfred Gauċi

⁴⁶ Hawnhekk ir-riferenza hija għall-prelegat ta' użu tar-raba' "Tas-Slampa" jew "Ta' Demus" favur Paolo Galea

⁴⁷ App. Ċiv. 30.10.1950 fil-kawża fl-ismijiet *Micallef et vs Tonna* (Kollez. Vol: XXXIV.i.242)

⁴⁸ App. Ċiv. 20.10.1958 fil-kawża fl-ismijiet *Said et vs Cauchi* (Kollez. Vol: XLII.i.498)

⁴⁹ P.A. PS 27.6.2003 fil-kawża fl-ismijiet *Rose Alden pro et noe vs Raphael Paċe* (mhix appellata)

⁵⁰ P.A. 29.11.1947 fil-kawża fl-ismijiet *Carabott vs Carabott et* (Kollez. Vol: XXXIII.ii.142)

tkun dwar l-estensjoni jew il-kwantita' ta' legat, it-tifsira għandha tkun favur il-werriet⁵¹;

Illi bħalma qegħdin jagħmlu l-atturi f'din il-kawża, meta jithalla (pre-)legat, il-(pre-)legatarju jrid jitlob lill-werriet iqiegħdu fil-pussess legali tal-ħaġa mħollija b'legat ukoll jekk huwa jkun diġa' fil-pussess fiżiku tal-ħaġa hekk imħollija⁵² u wkoll ikun saħansitra werriet huwa wkoll⁵³. Bil-liġi⁵⁴, il-legat pur u sempliċi (jiġifieri mingħajr kundizzjoni) jagħti lil-legatarju sa mill-waqt tal-mewt tat-testatur il-jedd li jirċievi l-ħaġa mħollija b'legat, li, għalkemm issir ġid tal-legatarju, tkun għadha fil-pussess tal-werriet u sadakittant il-legatarju jixxieb ma' 'kreditur' tal-wirt⁵⁵. Minħabba f'hekk huwa dejjem għaqli li l-legatarju jitlob li jitqiegħed fil-pussess tal-legat, biex b'hekk il-jeddijiet tiegħu fuq il-ħaġa mħollija jkun sħaħ⁵⁶ u fejn hemm aktar minn werriet wieħed it-tqegħid tal-legatarju fil-pussess tal-legat trid issir minn kull wieħed minnhom⁵⁷;

Illi l-immissjoni fil-pussess ta' ħaġa mħollija b'legat tista' tingħata kemm espressament u kif ukoll b'mod taċitu meta l-legatarju jieħu l-pussess tal-ħaġa u l-werriet ma jqajjimx oppożizzjoni għal tali fatt⁵⁸. Fejn il-legat ikun ġid immobbli jew jeddijiet marbutin ma' ġid immobbli, l-immissjoni fil-pussess tista' tieħu s-sura ta' att formali ta' kuntratt pubbliku;

Illi fil-każ li l-Qorti għandha quddiemha ħareġ li t-testatrici kienet xebba u mietet l-aħħar waħda minn fost ħutha. Dan ifisser li hija kienet qiegħda tidisponi mill-ġid kollu li kien ingema' fost l-aħwa u ma kenitx marbuta lil min tagħzel bħala l-benefiċjarji tal-wirt tagħha. Hekk jidher li hija għamlet arrangamenti partikolari dwar il-ġid tagħha, fejn fit-testament jiddomina il-ħolqien ta' bosta prelegati. Kif issemma aktar qabel, tibda l-ewwel b'żewġ prelegati, wieħed imħolli lil Paolo Galea, bin oħt it-testatrici, tad-dritt ta' użu esklussiv tar-raba' u ilma, imsejħa "*Tad-Demus*" fil-limiti tal-Imtarfa, Rabat, Malta⁵⁹. It-tieni wieħed imħolli lill-imħarrkin aħwa Gauċi ulied ħuha Salvatore, li jikkonsisti fil-jedd li t-testatrici kellha li tircievi ċens u kull dritt li ieħor fuq l-art magħrufa bħala "*tal-Ispejjer*" fl-Imtarfa, limiti tar-Rabat, Malta⁶⁰. Dawn iż-żewġ prelegati mhumieqx mertu tal-ġid li l-atturi qegħdin jitolbu li jingħataw il-pussess

⁵¹ App. Ċiv. 18.3.1957 fil-kawża fl-ismijiet *Mallia utrinque* (Kollez. Vol: XLI.i.190)

⁵² App. Ċiv. 5.10.1998 fil-kawża fl-ismijiet *Busuttil vs Meli et* (Kollez. Vol: LXXXII.ii.674)

⁵³ P.A. RCP 30.6.2005 fil-kawża fl-ismijiet *Onor. Imħallef Dr Alberto Magri et vs Mariella Borġ Magri* (mhix appellata)

⁵⁴ Art. 721(1) tal-Kap 16

⁵⁵ P.A. MCH 6.10.2011 fil-kawża fl-ismijiet *Helen Vella et vs Mario Vella* (mhix appellata)

⁵⁶ P.A. RCP 27.3.2007 fil-kawża fl-ismijiet *Carmela Żerafa et vs Nażżareno Farruġia et*

⁵⁷ Maġ (Għ) JD 27.9.2013 fil-kawża fl-ismijiet *Lawrence Zammit Haber vs Elizabeth Everett et* (mhix appellata)

⁵⁸ App. Ċiv. 3.3.1995 fil-kawża fl-ismijiet *Borġ vs Vella et* (Kollez. Vol: LXXIX.ii.337)

⁵⁹ Ara Art. 4 tat-testament tal-11.6.1993 f'paġ. 15 tal-proċess

⁶⁰ Ara Art. 3 tat-testament tas-6.4.1995 f'paġ. 17 tal-proċess

tagħhom f'din il-kawża, u għaldaqstant il-Qorti mhix ser tistħarreg dwarhom;

Illi minn dak li ssemma aktar qabel, jidher li mill-ġid kollu li l-atturi jridu jingħataw il-pussess tiegħu f'din il-kawża, l-imħarrek ma jikkontestawx il-jedd u l-ġid imsemmi. Huwa l-imħarrek Alfred Gauci waħdu li jressaq pretensjonijiet dwar it-tifsira tal-legat tar-razzett imħolli lilu, liema pretensjonijiet jirkbu fuq uħud mill-ġid immobbli mitlub mill-atturi fl-ewwel talba tagħhom. Imbagħad hemm iċ-ċirkostanza fejn, minħabba l-imsemmija pretensjonijiet, l-atturi xorta waħda baqgħu ma tqegħdux fil-pussess tal-ġid legatarju li l-ebda kwestjoni ma hemm dwaru;

Illi dwar il-ġid immobbli mħolli b'titolu ta' prelegat lill-imħarrek Alfred Gauci, jiġifieri r-razzett li jmiss mal-kamra ta' ċertu Fredu imsejjaħ "Ta' Ġulin", fl-Imtarfa, fil-limiti tar-Rabat, Malta, il-Qorti għandha quddiemha erba' verżjonijiet: l-ewwel waħda hi dik tal-atturi li, fil-fehma tagħhom, ir-razzett huwa limitat għal dak muri bil-kulur aħdar fuq il-pjanta annessa minnhom mad-dikjarazzjoni tat-trasferiment *causa mortis*⁶¹. Kemm hu hekk, b'verbal magħmul waqt seduta quddiem l-Assistent Ġudizzjarju fil-15 ta' Novembru, 2011⁶², huma jiddikjaraw li m'għandhom ebda pretensjoni fuqu. It-tieni verżjoni hija dik tal-imħarrek Alfred Gauci li, fil-fehma tiegħu, ir-razzett jiġbor fih kemm il-binja tar-razzett innifsu fejn kien jgħix Pawlu Galea, u kif ukoll il-kamra ta' maġenbu, il-kmamar imsejjaħ 'griebeġ' ftit lil hemm minn mar-residenza tal-istess Galea, u madwar 3238.408 metri kwadri ta' art qrib l-istess residenza li l-imħarrek jgħid li ilu jaħdimha għal numru ta' snin u kellu qbiela fuqha⁶³. It-tielet verżjoni hija dik tal-imħarrek eżekutriċi testamentarja li minn dak li rat b'għajnejha fuq is-sit, waslet għall-fehma li kien jikkonsisti fir-razzett u biċċa art wara r-razzett iżda mhux tal-kobor li qed jippretendi l-imħarrek Alfred Gauci⁶⁴. Fl-aħħarnett ir-raba' verżjoni hija d-dikjarazzjoni mhejjija mill-Perit Carmen Sutton fuq talba tal-atturi lura f'Ġunju 2006, li kienet tikkonsisti f'fond madwar 465.52 metri kwadru u jikkonsisti f'art ta' madwar 375.10 metri kwadri li fuqha hemm kamra rurali, u erbat ikmamar ta' madwar 90.42 metri kwadri li jintużaw bħala r-residenza minn Pawlu Galea⁶⁵;

Illi l-Qorti setgħet tara (u tintwera) l-ġid milqut mill-kawża u mill-kwestjoni ta' bejn il-partijiet meta aċċediet fuq il-post. Wara li qieset l-erba'

⁶¹ Dok. "J" f'paġġ. 27 – 8 tal-proċess

⁶² Paġ. 299 tal-proċess

⁶³ Ara l-istima tal-Perit Philip Azzopardi f'paġġ. 43 – 4 u l-pjanta f'paġ. 45 tal-proċess. Ara wkoll Dok. "AG" f'paġ. 391 tal-proċess

⁶⁴ Ara x-xhieda tal-Maġistrat Dr Doreen Clarke f'paġġ. 171 – 2 tal-proċess

⁶⁵ Ara Dok. "J" f'paġġ. 27 – 8 tal-proċess

verżjonijiet imsemmija u qabblithom mal-fatti li joħorġu mill-atti tal-kawża u l-kunsiderazzjonijiet legali li ssemew qabel, waslet għall-fehma illi r-razzett imħolli b'legat lill-imħarrek Alfred Gauči jikkonsisti fil-biċċa art li fiha tinstab ir-residenza ta' Pawlu Galea⁶⁶, il-kmamar li fihom jinzammu il-bhejjem⁶⁷, il-kamra li bin l-imħarrek Alfred Gauči, Pawlu, jsejñilha "tal-bagħala"⁶⁸, u l-kamra fejn kienu jinzammu l-mogħoż⁶⁹. F'kelma waħda din l-art tikkonsisti f'madwar ħames mija u tlieta u sebgħin punt sebgħa sebgħa tnejn metri kwadri (573.772 m²)⁷⁰. Il-Qorti waslet għal din il-fehma wara li qieset tliet fatturi ewlenin: fl-ewwel lok, li t-testatrici kienet midħla ta' dawn l-inħawi, u għaldaqstant kienet taf sewwa li Pawlu Galea, minbarra r-residenza tiegħu kien jagħmel ukoll użu mill-kmamar l-oħra imsemmija aktar 'il fuq, u l-art li twassal għalihom. Fit-tieni lok, il-fatt li r-raba' li l-imħarrek Alfred Gauči qed jippretendi li għandu jedd fuqu u li fil-fehma tiegħu jiffirma parti mir-razzett imħolli lilu bi prelegat kien ingħata lilu b'kitba privata bi qbiela u li din il-qbiela fil-fatt kellha tintemm mal-mewt tal-aħħar minn fost is-sidien (f'dan il-każ, mal-mewt tat-testatrici Marija Gauči). Billi t-testatrici kienet l-aħħar minn ħutha li giet nieqsa, l-obbligu li l-imħarrek Alfred Gauči jgħaddi r-raba' lura lill-werrieta tas-sidien waqa' fuqu f'għeluq is-sena mill-mewt tagħha. Billi f'dan il-każ, il-ġid imsemmi jiffirma parti mill-prelegat imħolli lill-atturi, jiġi jagħmel parti mill-ġid li l-imsemmi mħarrek ried iroddilhom lura. F'dan ir-rigward il-Qorti tqis li huwa sintomatiku li l-istess imħarrek qiegħed jiddepożita b'ċedoli fil-Qorti l-qbiela tal-imsemmija raba' kontra l-atturi. Fit-tielet lok, il-Qorti qieset ix-xhieda mogħtija mill-eżekutriċi testamentarja meta qalet li tul kemm damet tassisti lill-partijiet biex iħejju d-dikjarazzjoni tat-trasferiment *causa mortis*, minn darba għall-oħra, l-imħarrek Alfred Gauči kien ibiddel jew iżid il-pretensjonijiet tiegħu fir-rigward ta' dak li hu kien qed jifhem bħala li jikkonsisti l-prelegat li ġie mħolli lilu mit-testatrici;

Illi l-Qorti ma tistax taqbel mas-sottomissjonijiet magħmulin mill-imħarrek fin-Nota tiegħu⁷¹ dwar x'kienet il-fehma tat-testatrici meta ħallietlu l-prelegat tal-imsemmi razzett. Dik is-sottomissjoni tmur kontra l-prinċipji msemmijin qabel dwar it-tifsir li jmissu jingħata lid-dispożizzjonijiet testamentarji rilevanti, minbarra li tidher li lanqas l-istess imħarrek ma jħossu marbut biha bil-mod kif, minn żmien għal żmien, fisser x'kien jippretendi li tħallielu b'dak il-legat;

⁶⁶ Immarkata bl-ittra B fuq il-pjanta dok. "AG" f'pag. 391 tal-proċess

⁶⁷ Immarkata bl-ittri XWTUVYZ fuq il-pjanta dok. "AG" f'pag. 391 tal-proċess

⁶⁸ Immarkata bl-ittra S fuq il-pjanta dok. "AG" f'pag. 391 tal-proċess

⁶⁹ Immarkata bl-ittra Y fuq il-pjanta dok. "AG" f'pag. 391 tal-proċess

⁷⁰ Ara pjanta dok. "AG" f'pag. 391 tal-proċess u tikkonsisti fl-art immarkata bil-kejl ta' 301.322 metri kwadri u dik bil-kejl ta' 272.450 metri kwadri

⁷¹ Paġġ. 547 – 8 tal-proċess

Illi fid-dawl ta' dawn il-kunsiderazzjonijiet, il-Qorti tasal għall-fehma li, il-ġid immobbli kollu li tħalla mit-testatrici b'titolu ta' prelegat lill-atturi jikkonsisti fl-immobbli kollha msemmija mill-atturi fl-ewwel talba tagħhom, ħlief għall-Fond fl-Imtarfa imsemmi taħt it-tieni paragrafu (ii) li jikkonsisti f'fond bla numru u isem fl-Imtarfa fi Triq l-Imtarfa li jikkonsisti f'remissa, żewġ ikmamar li jintuzaw għat-trobbija tan-nagħaġ, bitħa, u żewġ ġriebeġ li jintuzaw għat-trobbija tat-tiġieġ tal-kejl ta' madwar mitejn u tnejn punt sitta tmienja metri kwadri (202.68 m.k.)⁷², dan billi fil-fehma tal-Qorti, dan il-fond jifforma parti mir-razzett imħolli b'legat lill-imħarrek Alfred Gauči għar-raġunijiet fuq imtennija. Il-Qorti qiegħda tilqa' l-ewwel talba attriċi kif hekk limitata, billi qieset ukoll li l-imħarrek ma ressu ebda pretensjoni fir-rigward tal-kumplament tal-artijiet imsemmija mill-atturi fit-talbiet tagħhom;

Illi l-Qorti jifdlilha tqis **l-ewwel eċċezzjoni preliminari mressqa mill-imħarrek eżekutriċi testamentarja** li biha titlob li tinħeles mill-ħarsien tal-ġudizzju ladarba mhijiex il-kontradittriċi legittima tal-pretensjonijiet attriċi. L-eċċezzjoni hija bbażata fuq id-dispożizzjoni tal-artikoli 721(1) u 734(1) tal-Kodiċi Ċivili;

Illi fis-sottomissjonijiet tagħha⁷³, l-imħarrek eżekutriċi testamentarja tgħid li l-liġi hija ċara li l-azzjoni tal-atturi hija maħsuba li ssir kontra min ikun werriet u hija ma kenitx fost il-werrieta, imma biss eżekutriċi tar-rieda tat-testatrici. Tgħid li hija ma kellha tagħmel xejn biex l-atturi jitqiegħdu fil-pussess tal-prelegat imħolli lilhom u lanqas kellha s-setgħa li timponi fuq l-imħarrek jekk dawn setgħu kellhom nuqqas ta' qbil mal-atturi dwar l-estent tal-ġid imħolli lilhom fil-prelegat;

Illi huwa sewwasew minħabba li l-eżekutor testamentarju huwa fid-dmir li jwettaq ix-xewqat magħmula minn testatur fit-testament, li jista' jkun ħaġa essenzjali li biċċa mit-twettiq tal-ħatra jkun jgħodd fih l-immissjoni fil-pussess tal-(pre-)legati mħollija mit-testatur⁷⁴;

Illi madankollu, minħabba li huwa meqjus li l-eżekutor testamentarju huwa l-mandatarju tal-wirt⁷⁵ (u għalhekk tal-werrieta) wieħed irid jara jekk eżekutor testamentarju jistax ikun parti f'kawża fejn il-mandanti jkunu jinsabu f'Malta⁷⁶. F'kull każ, fiċ-ċirkostanzi partikolari tal-każ li l-Qorti għandha quddiemha, filwaqt li għall-finijiet tal-mansjonijiet li eżekutor

⁷² Dok. "G" f'paġ. 21 tal-proċess

⁷³ Paġ. 543 tal-proċess

⁷⁴ Ara f'dan ir-rigward P.A. 21.5.1955 fil-kawża fl-ismijiet *Sammut vs Sacco noe* (Kollez. Vol: XXXIX.ii.473) u P.A. TM 14.10.2004 fil-kawża fl-ismijiet *Rev. Patri Frangisk Azzopardi noe et vs Maria Hilda Cauchi* (mhix appellata)

⁷⁵ Ara b'eżempju, Amos & Walton's *Introduction to French Law* (3rd Edit) p. 323; u Torrente *Manuale di Diritto Privato* (9^a Ediz) §§ 126 u 523 f'pp. 216 u 956

⁷⁶ Ara art. 1866 tal-Kap 16

testamentarju jista' jkun mistenni jwettaq matul il-ħatra tiegħu, jista' jagħti l-każ li tali eżekutur jidher fuq att biex iqiegħed legatarju fil-pussess ta' legat imħolli lilu, fil-każ fejn tqum kwestjoni bejn il-werrieta u l-legatarju li tispicċa f'kawża quddiem qorti, jidher li l-ġudizzju jkun sħiħ bil-preżenza fil-kawża tal-werrieta u mhux tal-eżekutur;

Illi għalhekk, fid-dawl ta' din il-konsiderazzjoni, il-Qorti ssib li l-eċċezzjoni hija tajba u sejra tilqagħha;

Illi għall-istess raġunijiet il-Qorti sejra tiċħad **it-tieni eċċezzjoni preliminari** mqajma mill-imħarrkin Suor Olderica Gauċi, Clemantina Galea, Marika Ascjak, Sharon Borġ, Melvin u Kenneth Fenech (u magħhom ingħaqdet Suor Anna Gauċi) meta jgħidu li ma humiex il-kontraditturi legittimi tal-azzjoni attriċi. F'azzjoni bħalma hija din, l-imsemmija mħarrkin bħala werrieta huma lkoll passivament legittimati biex iwettqu t-talba li qegħdin jagħmlu l-atturi;

Illi l-fatt li huma ma opponewx il-pussess materjali tal-ġid imħolli bi prelegat lill-atturi ma jfissirx li huma tawhom l-immissjoni li l-atturi qegħdin jitolbu u lanqas jista' jingħad li l-azzjoni attriċi fil-konfront ta' dawn l-imħarrkin tressqet qabel waqtha;

Illi minħabba f'hekk, l-anqas **it-tielet u r-raba' eċċezzjonijiet** fil-mertu tal-imsemmija mħarrkin ma huma mistħoqqa u mhumiex sejrin jintlaqgħu;

Illi mill-bqija, ladarba l-Qorti waslet għall-fehma li tilqa' (ukoll jekk b'xi bidliet) l-ewwel talba attriċi, trid tilqa' wkoll **it-tieni talba attriċi** minħabba li hija konsegwenzjali għall-ewwel talba u wkoll minħabba li l-ġid imħolli fil-prelegat mertu tal-kawża huwa ġid immobbli;

Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qiegħda taqta' u tiddeċiedi l-kawża billi:

Tilqa' l-ewwel eċċezzjoni preliminari tal-imħarrka eżekutriċi testamentarja u ssib li ma hijiex il-kontraditturi legittima tal-azzjoni attriċi u teħlisha mill-ħarsien tal-ġudizzju bi spejjeż għall-atturi;

Tastjeni milli tqis aktar **l-ewwel eċċezzjoni** tal-imħarrkin Gauċi, Galea, Fenech u Ascjak ladarba irrinunzjaw għaliha;

Tilqa' l-ewwel talba attriċi billi ssib li l-ġid tal-wirt li t-testatriċi Maria Gauċi ħalliet bħala prelegat lill-atturi u li għaldaqstant għandhom jitqiegħdu fil-pussess tiegħu huwa (i) ir-razzett bla numru magħruf bħala

“*Ta’ Skonju*”, lmtarfa, Triq l-lmtarfa bil-ġardina miegħu fil-kontrada magħrufa bħala “*Ta’ Għajn Kellija*”; (ii) l-għalqa magħrufa bħala “*Ta’ Slampa*” fil-kontrada “*Ta’ Għajn Kellija*”, limiti ta’ l-lmtarfa; (iii) l-għalqa fl-inħawi magħrufa “*Is-Sandar*” fil-kontrada “*Ta’ Għajn Kellija*”, limiti tal-lmtarfa; u (iv) porzjon art diviza fil-limiti ta’ l-lmtarfa tal-kejl ta’ madwar 375.10 metri kwadri u tmiss mit-tramuntata u mill-lvant ma’ ġid tal-imħarrek Alfred Gauċi u mill-punent ma’ ġid tal-mejta Maria Gauċi jew irjieħ oħra verjuri, u **tordna** lill-imħarrkin biex iqiegħdu lill-atturi fil-pussess tal-imsemmi ġid imħolli fl-imsemmi prelegat;

Tiċhad l-eċċezzjonijiet fil-mertu tal-imħarrkin, billi mhumiex mistħoqqa fil-fatt u fid-dritt;

Tilqa’ it-tieni talba attriċi billi taħtar lin-Nutar Ritienne Buġeja Fenech biex tippubblika l-att nutarili relattiv ta’ immissjoni fil-pussess tal-prelegat imsemmi, fil-jum, ħin u post li l-Qorti għandha tordna wara talba li ssirilha għal daqshekk mill-istess nutar pubbliku wara li jkun tħarsu l-proċeduri kollha mal-awtoritajiet kompetenti biex ikun jista’ jsir l-imsemmi att u taħtar ukoll lill-avukat Dottor Benjamin Valenzia bħala kuratur biex jidher fuq l-imsemmi att għal dawk li jonqsu li jersqu; u

Tordna li l-ispejjeż tal-kawża, magħduda dawk marbuta mal-pubblikazzjoni tal-kuntratt nutarili relattiv jitħallsu mill-imħarrkin, ħlief għal dawk relattivi għall-imħarrka eżekutriċi testamentarja li jitħallsu mill-atturi li jridu provviżorjament iħallsu wkoll id-drittijiet tal-kuratur tal-kontumaċi maħtur b’din is-sentenza.

Moqrija

Onor. Joseph R. Micallef LL.D.
Imħallef

15 ta’ Ġunju, 2017

Carmen Scicluna
Deputat Registratur

15 ta’ Ġunju, 2017